

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 290/2022
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Ковачевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 982/13 од 02.04.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 639/21 од 03.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 05.05.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Ковачевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 982/13 од 02.04.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 639/21 од 03.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К 982/13 од 02.04.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. Кривичног законика па је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, коју ће издржати по правноснажности пресуде тако што ће је окривљени АА издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, на тај начин што исти не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и одређено је да ће суд, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора и на новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара коју казну је дужан да плати у року од 3 (три) месеца по правноснажности пресуде, што ако не учини иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне рачунати један дан казне затвора.

Истом пресудом, одређено је да трошкове поступка сноси окривљени, о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 639/21 од 03.11.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ у Нишу и браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Момчило Ковачевић због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновни поступак и одлуку.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да наведена повреда произилази из пропуста суда да примени „начело фактицитета“ – на основу кога се пореске чињенице утврђују према њиховој економској суштини, као и одредбе члана 61. став 1. тачка 4. Закона о порезу на доходак грађана и члана 2. став 3. Правилника о утврђивању шта се сматра узимањем за сопствене потребе из имовине привредног друштва према коме се сопственом потрошњом не сматра узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за пословне сврхе тог пореског обвезника. Поред овога, приликом одлучивања није узета у обзир ни чињеница да је спорна основица пореза на приходе од капитала – средства примљена на признанице, ушла у вредност станова који су били предмет финансирања и која је опорезована ПДВ-ом па је иста поново опорезована порезом на приходе од капитала. Према ставу браниоца окривљени није узео средства из имовине привредног друштва за његове приватне потребе, због чега није ни имао положај пореског обвезника, већ је приходе од уплата по признаницама уложио у завршетак станова, који су при томе опорезовани ПДВ-ом као приходи који су садржани у вредностима станова који су уплаћени као део купопродајне цене, па предметно дело, због кога је окривљени оглашен кривим, није кривично дело.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује неоснованим, из следећих разлога:

Кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика чини онај ко у намери да он или друго лице потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази милион динара, док је ставом 3. истог члана прописано да овај облик кривичног дела постоји ако износ обавезе из става 1. овог члана чије се плаћање избегава прелази износ од 7.500.000,00 динара (седаммилионапетстохиљадединара).

У конкретном случају, правноснажном пресудом окривљени је оглашен кривим што „У периоду од 01.01.2009. године до 31.12.2009. године, као одговорно лице – у својству директора предузећа „ББ“...,у урачунљивом стању, свестан забрањености свог дела, чије је извршење хтео, у намери да избегне плаћање пореза на приход од капитала, није пријавио податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање ове обавезе, тако што је извршио промет добара – продају станова, локала и гаража које је наведено предузеће као инвеститор градило..., у име наведеног предузећа закључивао уговоре и предуговоре о купопродаји...па од купаца ...примио укупан износ одна име купопродајне цене за које је издао признанице....а да при томе није дао налог да се ова пословна документација у целости евидентира у предузећу....поступајући супротно одредбама члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, избегао да обрачуна, пријави и плати порез на приходе од капитала за порески период од 01.01.2009. године до 31.12.2009. године и износу одна име примљеног новца на име купопродајне цене....“

Како из чињеничног описа дела у изреци првостепене пресуде произилазе сва објективна и субјективна обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, због кога је окривљени оглашен кривим, то су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени неоснованим.

При томе, наводе садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног истицао је и у жалби изјављеној против пресуде Основног суда у Нишу К 982/13 од 02.04.2021. године, а Апелациони суд у Нишу, као другостепени суд, је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 639/21 од 03.11.2021. године је дао јасне и довољне разлоге за свој закључак да је окривљени као власник и одговорно лице био дужан да изда налог да се приход евидентира, изврши обрачун, обустава и уплата пореза на приход од капитала и да пореску пријаву истовремено са

датумом узимања из имовине привредног друштва преда надлежној Пореској управи (страна 5. у другом пасусу образложења пресуде), које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Самим тим, Врховни касациони суд налази да правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује поднетим захтевом браниоца.

У истом захтеву за заштиту законитости се оспорава и субјективни однос окривљеног према извршеном кривичном делу – постојање намере избегавања плаћања пореза и других прописаних дажбина и оспорава правилност оцене суда изведених доказа и износи сопствена анализа и оцена истих и сопствено виђење чињеница које произилазе из тих доказа, супротно чињеничним утврђењима и закључцима суда уз истицање да су правноснажне пресуде засноване на претпоставкама и на тај начин оспорава чињенично стање утврђено првостепеном, а потврђено другостепеном пресудом (члан 440. ЗКП).

Поред тога, изнетим наводима бранилац указује да су разлози правноснажне пресуде противречни, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди (члан 440. ЗКП) и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то се Врховни касациони суд у разматрање и оцену ових навода није упуштао.

Надаље, бранилац окривљеног, у поднетом захтеву наводи да се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати, што би представљало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а као разлог подношења захтева истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, због којих повреда поступка је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца. Међутим, како наводи захтева не садрже објашњење у чему се истакнуте повреде конкретно састоје, а Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона на коју се захтевом само указује, то се овај суд у разматрање и оцену ових повреда, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић